

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 453/2023-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Hudec s. r. o, Lazaretská 23, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 43C/58/2008 (v súčasnosti v konaní Mestského súdu Bratislava IV vedenom pod sp. zn. B3-43C/58/2008) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 43C/58/2008 (v súčasnosti v konaní Mestského súdu Bratislava IV vedenom pod sp. zn. B3-43C/58/2008) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-43C/58/2008 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** sťažovateľovi nahradiť trovy konania v sume **442,38 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43C/58/2008, v súčasnosti v konaní mestského súdu vedenom pod sp. zn. B3-43C/58/2008. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a zároveň mu priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 453/2023-13 z 19. septembra 2023 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43C/58/2008 a vo zvyšnej časti (pre porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) bola odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.
3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v postavení žalovaného v spore o zriadenie vecného bremena zodpovedajúceho právu prechodu peši a fúrikom cez príľahlý pozemok začatom 11. apríla 2008 na základe žaloby žalobcu 1 [REDAKOVANÉ] a žalobkyne 2 [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobcovia“).
4. Sťažovateľ je v postavení žalovaného od 29. septembra 2020, keď okresný súd pripustil zmenu žalovaného po tom, ako ešte 19. septembra 2018 sťažovateľ nadobudol nehnuteľnosti od svojej babičky.
5. Okresnému súdu ešte 11. apríla 2008, t. j. pred viac ako 15 rokmi, napadla v tom čase v poradí už 3. žaloba žalobcu 1, ktorou sa domáhal (a teraz žalobcovia domáhajú) zriadenia vecného práva – práva cesty cez susedný (teraz sťažovateľov) pozemok, ktoré má spočívať v práve prechodu peši a fúrikom cez sťažovateľov pozemok v šírke 1,2 m.
6. Sudkyňa, ktorej vec napadla (JUDr. Anna Klepáčová), až do skončenia svojej funkcie sudcu v roku 2017 vo veci meritórne nerozhodla, hoci vykonala rozsiahle dokazovanie a rozhodnutie avizovala až v roku 2016.
7. Nová sudkyňa JUDr. Ľudmila Jančovičová, ktorej bola vec pridelená, prevzala vec v roku 2017. Jej prvým úkonom bolo nariadenie neodkladného opatrenia 19. júla 2017, ktoré sa neskôr ukázalo byť nevykonateľným pre jeho nezrozumiteľnosť spôsobenú žalobcami. Okresný súd sa v nariadenom neodkladnom opatrení nevysporiadal s podstatou procesnej obrany sťažovateľa, a to s existenciou vybudovaného chodníka súbežne vedľa žalobou požadovanej cesty.

8. Až 25. apríla 2019 (takmer 2 roky od pridelenia veci) súd nariadil pojednávanie vo veci na 17. september 2019, ktoré sa aj uskutočnilo. Pojednávanie okresný súd ale odročil na návrh žalobcov bez rozhodnutia vo veci, hoci sa z postupu sudkyne javilo, že vo veci rozhodne.
9. V rovnaký deň, t. j. 17. septembra 2019, okresný súd informoval a doručil návrh žalobcov zo 16. septembra 2019 o zmene žaloby.
10. Dňa 29. septembra 2020 okresný súd pripustil zmenu v osobe žalovaného (sťažovateľ), avšak o návrhu na zmenu žaloby zo 16. septembra 2019 (ani o ďalšom návrhu žalobcov z 21. októbra 2019) nerozhodol.
11. Sťažovateľ konštatuje, že je potrebné objektívne uviesť, že okresný súd (a odvolací súd) rozhodovali doteraz o 9 návrhoch žalobcov na nariadenie predbežného/neodkladného opatrenia.
12. Dňa 7. januára 2021 vo veci došlo k zmene v osobe zákonného sudcu, ktorým sa stal JUDr. Marián Kurinec, ktorý ešte v apríli 2021 nariadil nový termín pojednávania na 16. jún 2021.
13. Dňa 23. apríla 2021 bola vec opäť pridelená JUDr. Ľudmile Jančovičovej, čo podľa ústneho zdôvodnenia okresného súdu malo byť dôvodom zrušenia nariadeného termínu pojednávania.
14. Sudkyňa (JUDr. Ľudmila Jančovičová) vo veci 26. mája 2021 nariadila ďalšie neodkladné opatrenie. I tentoraz sa s podstatou procesnej obrany sťažovateľa (existenciou vybudovaného chodníka v bezprostrednom susedstve súbežne vedľa žalobou požadovanej cesty) nijako nevysporiadala, hoci bezpochyby poznala procesný, ako i skutkový stav veci.
15. Dňa 5. októbra 2021 sudkyňa nariadila vo veci nový termín pojednávania, a to na 13. september 2022 (o 11 mesiacov odo dňa nariadenia).
16. Pojednávanie sa 13. septembra 2022 uskutočnilo, pričom jeho výsledkom nebolo ani meritórne rozhodnutie vo veci, ale ani rozhodnutie o procesnom návrhu žalobcov z roku 2019. Okresný súd prejednal len dôvody zmeny žaloby, avšak vec odročil na nový „krátky termín“ 8. november 2022 s tým, že okresný súd bezodkladne rozhodne o návrhu na zmenu žaloby zo 16. septembra 2019, resp. z 21. októbra 2019.
17. Okresný súd, resp. mestský súd dodnes, t. j. už viac ako 3,5 roka od podania návrhu na zmenu žaloby, o návrhu nerozhodol.
18. Termín pojednávania určený okresným súdom na 8. november 2022 okresný súd 4. novembra 2022 „z technických dôvodov“ zrušil, pričom uviedol, že nový termín určí bezodkladne. Doteraz nový termín pojednávania neurčil.
19. Zrušenie termínu pojednávania je posledným úkonom súdu, ktorý sťažovateľ eviduje. Od uvedeného termínu uplynulo už viac ako 6 mesiacov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

20. Podstatou argumentácie sťažovateľa je tvrdenie o tom, že v napadnutom konaní zo strany okresného súdu dochádzalo a v súčasnosti v konaní mestského súdu dochádza k zbytočným prieťahom.
21. Za 15 rokov nedošlo podľa sťažovateľa k právoplatnému skončeniu konania.

22. Už opísaná nečinnosť okresného súdu, neefektívnosť jeho konania a porušovanie vlastných verejných vyhlásení konajúcej sudkyne viedli sťažovateľa k podaniu sťažnosti na nečinnosť okresného súdu. Okresný súd na sťažnosť podanú 21. novembra 2022 nereagoval.

23. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej predsedovi okresného súdu argumentoval absenciou hoci len prvého meritórneho rozhodnutia vo veci i po 15 rokoch od začatia konania, nariadením prvého pojednávania po zmene sudcu v roku 2017 až po bezmála 2 rokoch od pridelenia veci na termín (2019), ktorý sa konal s odstupom bezmála 3 rokov od ostatného pojednávania vo veci, zmarenie stanoveného termínu pojednávania v roku 2021 zmenou sudcu – prerozdelením veci, nariadením ďalšieho termínu pojednávania (2022) až o 11 mesiacov, ktorý sa konal s odstupom ďalších 3 rokov od ostatného pojednávania vo veci, absenciou rozhodnutia o procesnom návrhu/návrhoch žalobcov o kvalitatívnej zmene žaloby z roku 2019 – t. j. po dobu viac ako 3,5 roka, ostatnou nečinnosťou po dobu viac ako 6 mesiacov, pričom od ostatného pojednávania uplynulo už viac ako 8 mesiacov, a absenciou rozhodnutia o návrhu sťažovateľa na zrušenie neodkladného opatrenia po dobu bezmála 6 mesiacov.

24. Sťažovateľ zároveň zdôrazňuje, že predmetom sporu je vecné právo k nehnuteľnému majetku, čím zo strany konajúceho súdu v dôsledku prietáhov v konaní dochádza aj k zásahu do práva sťažovateľa na pokojné užívanie majetku. O to viac sťažovateľ i jemu predchádzajúci žalovaní očakávali, že konajúci súd sa bude vecou samou riadne zaoberať a vo veci samej i rozhodne.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

25. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagovala predsedníčka mestského súdu, ktorá v podaní sp. zn. 1Spr/332/2023 zo 14. novembra 2023 uviedla, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 43C/58/2008 v súčasnosti nie je právoplatne skončené.

26. Predsedníčka mestského súdu poukázala na vyjadrenie zákonnej sudkyne a navrhla, aby ústavný súd rozhodol tak, že označené práva sťažovateľa neboli porušené.

27. Zákonná sudkyňa JUDr. Ludmila Jančovičová poukázala na extrémnu dlhodobú a neriešenú zaťaženosť súdneho oddelenia, ktorého je sudkyňou. Zákonná sudkyňa za tento extrémny stav zaťaženosť súdneho oddelenia nenesie a nemôže niesť žiadnu zodpovednosť. Koncom roka 2022 sa zákonnej sudkyňi 2-krát zničil počítač a prišla o všetky dáta vrátane už napísaných rozhodnutí (rozsudkov a uznesení). V marci 2023 bol počítač znova vymenený.

28. Je úlohou štátu prijať také opatrenia a zabezpečiť také podmienky, aby sudcovi boli pridelené/prerozdeľované veci podľa rozvrhu práce tak, aby ich mohol prejednať a rozhodnúť bez zbytočných prietáhov. Zákonná sudkyňa opätovne namietala extrémnu zaťaženosť jej súdneho oddelenia a pridelenie/prerozdeľovanie spisov, a to bez akejkolvek relevantnej spätnej väzby. Poukázala tiež na to, že za rok 2022 mala podľa mesačne zasielaného prehľadu výkonnosti sudcov okresného súdu na úseku civilných sudcov najvyšší výkon (najviac rozhodnutých vecí). Dokonca napriek uvedeným technickým ťažkostiam v samotnom novembri 2022 z civilných sudcov odpojdnávala a aj rozhodla najviac vecí.

29. Sudkyňou okresného súdu sa stala 18. mája 2017 a predmetná vec jej bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie v máji 2017. V období od 10/2020 do 4/2021 bola v práci dlhodobo neprítomná, v dôsledku čoho bolo jej súdne oddelenie prerozdelené. Ďalej poukázala na dlhodobú absenciu vyššieho súdneho úradníka v jej oddelení, zmenu na pozíciu asistenta, úplnú dlhodobú absenciu asistenta a súdneho tajomníka vrátane zástupcu, nefunkčnú pojednávaciu miestnosť, zástup dlhodobo neprítomnej sudkyne iného súdneho oddelenia a značné množstvo reštančných a sťažnostných vecí.

30. Čo sa týka osobného prístupu zákonnej sudkyne, k tomu uviedla, že pracuje nad rámec pracovnej doby, a to aj na úkor akéhokoľvek mimopracovného života. Zdedila, a to opakovane, aj reštančné a značne rozsiahle spisy, v ktorých vznikli prieťahy v konaní. V značnom množstve z nich konala tak, že veci sú právoplatne skončené. V týchto veciach konali iní sudcovia, dokonca stále aktívni na mestskom súde a jej boli veci pridelené spôsobom, ktorý namietala.

31. Dokonca bez relevantného zdôvodnenia bola zákonnej sudkyňi daná a po účinnosti súdnej mapy aj ponechaná pridružená dedičská agenda, na ktorú sa špecializujú vybraní sudcovia civilného súdu, s tým, že v dôsledku uvedeného je im znížený nápad. JUDr. Ľudmile Jančovičovej však nápad nebol znížený. S uvedeným stavom opakovane vyjadrila svoj nesúhlas. Dokonca aj v čase pandémie COVID-19 samotné Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v rámci analýzy konštatovalo práve v agende pracovnoprávných sporov a dedičských vecí značný nárast, čo je v tejto oblasti celkom pochopiteľné s ohľadom na celospoločenskú situáciu vzniknutú v dôsledku pandémie. Aj napriek enormnému úsiliu sudca nemôže suplovať činnosť štátu, ktorého úlohou je zabezpečiť podmienky tak, aby sudca mohol veci prejednať a rozhodnúť bez zbytočných prieťahov. Momentálny stav je taký, že má plný nápad v civilnom oddelení, zostatky pridruženej agendy, na ktorú sa nikdy nešpecializovala.

32. Ďalej zákonná sudkyňa uviedla: *«Nehovoriac o tak banálnej veci, že spis, ktorý je predmetom tejto ústavnej sťažnosti som si doposiaľ ani nemala kde „rozložiť“, keďže citujem „nie je“ stôl; do kancelárie sudcu som si dokonca musela doviezť vlastnú stoličku a aktívne zháňať stôl, práve aj kvôli tomuto spisu, aby ho bolo možné niekde „rozložiť“. Hádám nebudem pracovať na zemi. Už len samotný rozsah tohto spisu, či počet pracovnoprávných vecí alebo reštančných vecí v mojom súdnom oddelení (podotýkam spôsobený nie mojou vinou), by mal odôvodniť napríklad zastavenie nápadu. Nestalo sa tak. Relevantné dôvody nepoznám. Na civilnom súde pôsobím takmer vyše 6 rokov a v dôsledku množstva reštančných vecí, ktoré mi boli opakovane prerozdeľované, a v ktorých sa pravidelne vyjadrujem k sťažnostiam na prieťahy, som nadobudla už nielen pocit, ale dokonca presvedčenie, že akékoľvek vyjadrenia sudcu súdu prvej inštancie sú úplne zbytočné a nemajú žiadne opodstatnenie.»*

33. Zákonná sudkyňa poukázala na to, že sťažovateľ je stranou v spore ako žalovaný až od roku 2020 (na základe uznesenia č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020 právoplatného 23. októbra 2020). Pokiaľ sťažovateľ uviedol, že je v postavení žalovaného od 29. septembra 2020, keď okresný súd pripustil zmenu žalovaného po tom, ako ešte 19. septembra 2018 (správny dátum má byť od 2. mája 2018, pozn.) sťažovateľ nadobudol nehnuteľnosti od svojej babičky, súd poukazuje na to, že je to žalobca, ktorý disponuje žalobou aj označením okruhu strán sporu. Pokiaľ aj súdu túto skutočnosť žalovaná strana oznámila, zmena strán sporu je návrhovým konaním a súd

nemôže rozhodnúť o pripustení zmeny strany bez návrhu. Toto dispozičné oprávnenie prináleží žalobcom.

34. Sťažovateľ absolútne neadekvátnym spôsobom hodnotí obsah nariadeného neodkladného opatrenia z 19. júla 2017, zjavne ignorujúc tú skutočnosť, že nielenže v danom čase ešte nebol ani stranou sporu (čo však nie je až také podstatné), ale aj na to, že odvolací súd predmetné rozhodnutie potvrdil ako vecne správne a uznesenie okresného súdu č. k. 43C/58/2008-1955 z 19. júla 2017 nadobudlo právoplatnosť 22. decembra 2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/208/2017-2142 z 28. novembra 2017. Už v predmetnom uznesení súd dokonca poukázal aj na to, že samotný rozsah a časové ohraničenie obmedzenia trvania neodkladného opatrenia (do právoplatného rozhodnutia vo veci samej) môže mať vplyv tiež na samotný záujem sporových strán na ukončení základného súdneho konania v označenej právnej veci.

35. Pokiaľ ide o zmenu žaloby, vzhľadom na zo spisu vyplývajúce objektívne dôvody, stav a skutkovú komplikovanosť veci a aj s poukazom na § 142 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) súd dosiaľ nerozhodol o návrhu na zmenu žaloby (dôvody sú najmä súčasťou zvukového záznamu z pojednávania zo 17. septembra 2019 a 13. septembra 2022). Spis je opakovane predkladaný na odvolacie konanie o neodkladných opatreniach alebo momentálne opätovne na sťažnostné konanie.

36. Na základe dodatku č. 12 k rozvrhu práce na rok 2020 (č. l. 2543 – 2544) bola vec prerozdelená sudcovi JUDr. Mariánovi Kurincovi, ktorý 1. marca 2021 nariadil pojednávanie na 16. jún 2021 (č. l. 2545). Podľa predmetného pokynu je zrejmé, že kancelária úpravu sudcu nerealizovala. Na č. l. 2546 bol zrušený pokyn na nariadenie pojednávania z dôvodu vrátenia veci do súdneho oddelenia JUDr. Ľudmily Jančovičovej. Dňa 18. marca 2021 sťažovateľ podal ďalšie vyjadrenie vo veci (č. l. 2547). Zo žurnalizácie spisu je evidentné, že toto podanie predchádzalo pokynu sudcu na č. l. 2546, a teda je zrejmé, že počas dlhodobej neprítomnosti sudkyne JUDr. Ľudmily Jančovičovej nebola do spisu žurnalizovaná ani pošta (čo vyplynulo aj v iných konaniach prerozdelených na základe dodatku č. 12 rozvrhu práce na rok 2020). Vec bola vrátená do súdneho oddelenia 61C dodatkom k rozvrhu práce z 23. apríla 2021 (č. l. 2558). JUDr. Ľudmila Jančovičová reálne nastúpila do práce až na prelome mája a júna 2021. Napriek uvedenému, keďže do súdneho oddelenia 61C napadli viaceré návrhy neodkladných opatrení, opätovne aj v tejto veci (č. l. 2559) zákonná sudkyňa konala bezodkladne o týchto neodkladných procesných návrhoch.

37. Uznesením č. k. 43C/58/2008-2628 z 26. mája 2021 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4Co 93/2021-2728 zo 16. augusta 2021 bolo vo veci nariadené neodkladné opatrenie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2021. Následne boli v zmysle pokynu na č. l. 2646 a nasl. realizované všetky úkony spojené s nariadeným neodkladným opatrením (opätovne odvolacie konanie, doručovanie rozhodnutia na kataster nehnuteľností a s tým súvisiace administratívne úkony kancelárie a súdneho tajomníka, napr. č. l. 2656, 2660, 2661...). Podľa pokynu mal byť spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na účely rozhodnutia o zmene petitu a následne nariadený nový termín pojednávania.

38. Na č. l. 2647 sa nachádza vyjadrenie sťažovateľa. Ďalšie podanie sťažovateľa je na č. l. 2666. Odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 43C/58/2008-2628 podané na súde 28. júna 2021 je na č. l. 2674. Následne boli realizované úkony spojené s ďalším odvolaním proti ďalšiemu neodkladnému opatreniu (č. l. 2686). Vec bola predložená odvolaciemu súdu 15. júla 2021

(č. l. 2693). Rozhodnutie odvolacieho súdu je na č. l. 2728. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Sťažovateľ sa k odvolaniu vyjadril až po rozhodnutí odvolacieho súdu (č. l. 2749).

39. Okresnému súdu bol spis z odvolacieho súdu vrátený 13. septembra 2021 (č. l. 2728). Obratom 16. septembra 2021 bol realizovaný ďalší procesný postup (č. l. 2756). Dňa 30. septembra 2021 (č. l. 2762) bol vo veci nariadený nový termín pojednávania na 13. september 2022 s tým, že spis bol predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na ukončenie realizácie písomného štádia konania (najmä úkony spojené s podaným návrhom na zmenu žaloby a kontrola spisu týkajúca sa doručovania všetkých podaní v zmysle čl. 9 CSP). Následne boli opätovne kanceláriou a súdnym tajomníkom realizované ďalšie úkony (napr. spojené s vyznačením doložiek právoplatnosti a vykonateľnosti a súdnou štatistikou).

40. Dňa 9. augusta 2022 bolo do spisu podané vyjadrenie žalobcov (č. l. 2776).

41. Dňa 8. septembra 2022 bolo do spisu podané vyjadrenie sťažovateľa (č. l. 2788 – 2807). Opätovne tesne pred pojednávaním (pričom termín pojednávania bol nariadený takmer rok vopred) boli zo strany sťažovateľa predložené dva znalecké posudky (prílohové obálky č. l. 2810, 2811).

42. Dňa 13. septembra 2022 sa uskutočnilo takmer 4-hodinové pojednávanie (č. l. 2812) odročené napokon na krátky termín na 8. november 2022.

43. V tejto súvislosti zákonná sudkyňa poukázala aj na to, že to boli práve strany sporu, ktoré realizovali procesné návrhy tesne pred pojednávaním s tým, že zo strany súdu bola vždy zachovaná lehota na prípravu pojednávania (§ 178 ods. 2 CSP). Odhliadnuc od uvedeného, 29. septembra 2022 a nasledujúce dni došlo k takým okolnostiam, ktoré absolútne negatívne zasiahli do fungovania súdneho oddelenia. Počítač sa zničil a nebolo možné zachrániť dáta (vrátane všetkých už napísaných rozhodnutí). V priebehu pár dní následne dokonca niekoľkokrát bolo potrebné vymeniť počítač, keďže nebol k dispozícii nový a vyskytol sa problém s funkčnosťou počítača. Za danej situácie nebolo možné realizovať ani pojednávania, pre krátkosť času nebolo možné opätovne za pár dní či dokonca hodín napísať rozhodnutia znovu. Pojednávanie nariadené na 8. november 2022 bolo 4. novembra 2022 zrušené z technických dôvodov (č. l. 2844). Dňa 1. novembra 2022 vo veci podali vyjadrenie žalobcovia (č. l. 2814).

44. Od konca 11/2022 do 1/2023 zákonná sudkyňa nebola prítomná v práci a následne dochádzalo priebežne k implementácii súdnej mapy. Spisy boli priebežne zabalené a sťahované na nové pracovisko.

45. Napriek približne 6 rokov perfektne fungujúcemu kolektívu v rámci súdneho oddelenia zákonná sudkyňa prišla o toto zabehané súdne oddelenie. Žiadna asistentka ani súdna tajomníčka, ani zástup. Spisy zabalené vo vreciach a krabiciach. Kancelária sudcu napr. bez kancelárskeho stola vhodného na prácu. Približne dva mesiace bez pojednávacej miestnosti (muselo byť prerobené infocentrum súdu). To sú len hlavné problémy a dôsledky prijatia a implementácie súdnej mapy.

46. Čo sa týka žiadosti sťažovateľa, aby mu bolo priznané z dôvodu priesťahov finančné zadosťučinenie, zákonná sudkyňa poukázala na to, že sťažovateľ výšku požadovanej sumy žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Poukázala tiež najmä na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 471/2012 zo 7. mája 2013, v zmysle ktorého enormná zaťaženosť všeobecných súdov hraničiaca s ich schopnosťou zabezpečiť v relevantnom čase obvyklý riadny chod orgánov verejnej moci môže

predstavovať okolnosť hodnú osobitného zreteľa pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

47. V tejto súvislosti zákonná sudkyňa poukázala na aktuálnu situáciu na mestskom súde, ktorá je podľa jej názoru z hľadiska zaťaženia neudržateľná. Do súdneho oddelenia, ktorého je sudkyňou, už pred účinnosťou tzv. súdnej mapy v priamom súvisi s jej implementáciou boli prerozdelené spisy značne reštančné (aj, avšak nielen z 90. rokov). Došlo tým nielen k porušeniu právnych predpisov súvisiacich s novou súdnou mapou, ale aj k prehĺbeniu už aj tak veľkej zaťaženia. Po účinnosti súdnej mapy sa napriek námietkam týkajúcim sa prerozdeľovania spisov táto zaťaženosť len prehľbuje.

48. Pokiaľ sťažovateľ naznačuje zaujatosť konajúcej sudkyne, v tejto súvislosti zákonná sudkyňa poukázala na skutočnosť, že si nie je vedomá toho, že by ktorákoľvek strana v konaní uplatnila námietku zaujatosti. Je preto zarážajúce, že sťažovateľ naznačuje bez akéhokoľvek zdôvodnenia možnú zaujatosť sudkyne, a to dokonca s poukazom na procesný postup. Okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti, pritom ani nemôžu byť dôvodom na vylúčenie sudcu.

49. Pri úkonoch pred pridelením veci do súdneho oddelenia 61C, ktorého je JUDr. Ľudmila Jančovičová sudkyňou, poukázala na to, že k uvedenému obdobiu sa nemôže konkrétnejšie vyjadriť a rovnako sa nemôže vyjadriť k obdobiu od 28. októbra 2020 (prerozdelenie veci do 23. apríla 2021), počas ktorého vec bola prerozdelená do iného súdneho oddelenia tunajšieho súdu z dôvodu dlhodobej neprítomnosti JUDr. Ľudmily Jančovičovej.

50. Podľa zákonnej sudkyne prieťahy a dĺžka konania boli ovplyvnené nielen objektívnymi dôvodmi (napríklad opakovaná zmena sudcu, covid – opatrenia...), ale najmä procesnými podaniami strán realizovanými aj napríklad v dôsledku zmeny na strane žalovaného a podobne. Čo sa týka efektívnosti konania, súd koná tak, aby konal efektívne v celom súdnom oddelení. Pokiaľ sa bude podľa ideálnej predstavy efektívnosti vedenia konania vedenie konania efektívne realizovať len v časti sporov, v ostatných sporoch v takom rozsiahlom súdnom oddelení nebude konané vôbec. Podľa nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 41/03 zo 17. septembra 2003 využívanie procesných prostriedkov sťažovateľom ako účastníkom konania, ktoré mali za následok spomalenie postupu súdu v konaní, nemožno pripísať na ťarchu tohto súdu.

51. Podľa zákonnej sudkyne samotný sťažovateľ si je vedomý enormného množstva neodkladných opatrení a následných odvolaní v tejto veci. Čo malo nepochybne vplyv na celú dĺžku a priebeh napadnutého konania.

52. Na záver zákonná sudkyňa navrhla, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

III.2. Replika sťažovateľa:

53. Sťažovateľ v replike doručenej ústavnému súdu 8. decembra 2023 k vyjadreniu predsedníčky mestského súdu uviedol, že termín pojednávania 17. septembra 2019 bol nariadený až takmer po 2 rokoch od pridelenia veci novej zákonnej sudkyňi 25. apríla 2019.

54. Z vyjadrenia zákonnej sudkyne nie zrejmé, prečo o zmene žaloby podanej 16. septembra 2019 doteraz nerozhodla. Dôvod neuvádza ani v ods. 3 na s. 7 vyjadrenia, keď len odkazuje na dôvody, ktoré mali odznieť na pojednávaní 17. septembra 2019 a 13. septembra 2022.

55. Zosúladienie grafickej časti katastrálneho operátu so skutočným stavom v teréne (tzv. odčlenenie úzkeho pásu) bolo objektivizovaním skutočnosti známej sporovým stranám i súdu už od pojednávania 8. septembra 2011, čo vyplýva zo zápisnice z uvedeného pojednávania.

56. Sudkyňa konštatuje, že 11. septembra 2020 bol súdny spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na realizáciu úkonov spojených s podaniami po pojednávaní 17. septembra 2019; t. j. zmene v osobe žalovaného a zmene petitu. Prečo k pripusteniu zmeny petitu žaloby nedošlo, z vyjadrenia nie je zrejmé. O zmene petitu malo byť rozhodované zo strany vyššieho súdneho úradníka tiež v roku 2021 spolu s novým termínom pojednávania. Ak súd v roku 2020 a opakovane v roku 2021 uložil pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi, aby rozhodol o návrhu na zmenu petitu žaloby, musel tiež udeliť pokyn, ako má o tomto návrhu rozhodnúť, t. j. vyhovieť mu alebo ho zamietnuť, a preto je pre sťažovateľa veľmi nečitateľné a nezrozumiteľné, prečo takéto rozhodnutie stále absentuje.

57. Je pravdou, že určený termín pojednávania v senáte JUDr. Kurinca na 16. jún 2021 nebol realizovaný. Je zároveň faktom, že sa pre nové prerozdelenie vecí nerealizoval. Ďalší a nateraz posledný termín pojednávania bol až o 15 mesiacov neskôr (13. septembra 2022).

58. Zákonná sudkyňa zdôrazňuje, že sťažovateľ 8. septembra 2022 a priamo na pojednávaní 13. septembra 2022 predkladal vyjadrenia a znalecké posudky. K tomu sťažovateľ uviedol, že uvedené úkony boli a sú len procesnou obranou sťažovateľa ako žalovaného na 11-stranové podanie žalobcov datované 9. augusta 2022, o ktorom sa dozvedel pred pojednávaním len nahliadnutím právneho zástupcu do súdneho spisu. Podľa sťažovateľa realizovanie práva na procesnú obranu nemôže byť na jeho ťarchu, a to ani v spojitosti s prieťahmi v konaní.

59. Súd dodnes, t. j. už viac ako 4 roky a 2 mesiace, o návrhu na zmenu žaloby nerozhodol a súd je od zrušenia ostatného pojednávania (4. novembra 2022), t. j. viac ako rok a mesiac, nečinný.

60. Sťažovateľ poukázal na to, že dôvody uplatnenia primeraného finančného zadost'učinenia sú špecifikované v čl. VI ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

61. Dňa 1. júna 2023 nadobudol účinnosť § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého „od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV.“. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia „v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva podľa odseku 2 prechádzajú od 1. júna 2023 práva a povinnosti z osobitných vzťahov sudcov k štátu z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV, ak ide o sudcov, ktorých prevažujúci obsah rozhodovacej činnosti tvorí agenda podľa odseku 2 písm. d)“. V napadnutom konaní tak po 1. júni 2023 je oprávnený a povinný konať mestský súd ako právny nástupca okresného súdu

62. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podania okresného súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu okresného súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

63. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu (v súčasnosti mestského súdu) v napadnutom súdnom konaní.

64. Ústavný súd na základe predloženej sťažnosti, jej príloh a skutočností zistených zo zapožičaného súdneho spisu konštatuje, že sťažovateľ je stranou v spore v postavení žalovaného od roku 2020 (na základe uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. októbra 2020). Okresný súd uvedeným uznesením rozhodol, že pripúšťa, aby na miesto pôvodne žalovanej vstúpil do konania sťažovateľ.

65. V prípade procesného nástupníctva na základe singulárnej sukcesie ústavný súd skúma možné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru iba v období, počas ktorého bol sťažovateľ stranou napadnutého konania (m. m. I. ÚS 50/2014). V okolnostiach danej veci ide o obdobie po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020, t. j. 23. októbra 2020.

66. Ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou preto nepodrobil preskúmaniu tú časť konania, ktorá sa týkala právneho predchodcu sťažovateľa, pretože v tom čase nedochádzalo/nemohlo dochádzať k porušovaniu základných práv sťažovateľa (m. m. I. ÚS 163/2011, IV. ÚS 425/2018).

67. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

68. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

69. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

70. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

71. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že konanie o zriadenie vecného bremena zodpovedajúceho právu prechodu cez príľahlý pozemok predstavuje štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov.

72. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bolo správanie sťažovateľa v postavení žalovaného. Ústavný súd nezistil také správanie sťažovateľa, ktoré by výrazne prispelo k vzniku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

73. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, je postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

74. Aj keď ústavný súd vnútorne do istej miery chápe rozhorčenosť nad pracovnými podmienkami konajúcich všeobecných súdov, vyjadrenie okresného súdu, v ktorom poukázal na personálne zmeny a nedostatočné obsadenie súdu, ani nedostatočné podmienky na prácu sudcov vo vzťahu k tomuto konaniu o ústavnej sťažnosti vo vzťahu k zbytočným prietahom nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. I. ÚS 3/2020) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v konaní.

75. Z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil po nadobudnutí právoplatnosti (23. októbra 2020) uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020 tieto procesné úkony:

76. Dňa 7. januára 2021 na základe dodatku č. 12 k rozvrhu práce bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi JUDr. Mariánovi Kurincovi z dôvodu práceneschopnosti sudkyne JUDr. Ľudmily Jančovičovej, ktorá prevyšuje 6 týždňov.

77. Dňa 1. marca 2021 sa v spise nachádza úprava o termíne pojednávania nariadeného na 16. jún 2021.

78. Dňa 18. marca 2021 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.

79. Dňa 12. apríla 2021 sa v spise nachádza úprava, že z dôvodu ukončenia práceneschopnosti sudkyne JUDr. Jančovičovej nemá byť zrealizovaná úprava z 1. marca 2021.

80. Dňa 23. apríla 2021 bol spis opätovne pridelený pôvodnej zákonnej sudkyňi JUDr. Ľudmile Jančovičovej.
81. Dňa 27. apríla 2021 bol okresnému súdu doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.
82. Uznesením z 26. mája 2021 okresný súd nariadil neodkladné opatrenie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2021.
83. Dňa 26. mája 2021 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.
84. Dňa 27. mája 2021 okresný súd zaslal uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru.
85. Dňa 28. júna 2021 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia.
86. Dňa 8. júla 2021 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.
87. Dňa 12. júla 2021 okresný súd zaslal právnenému zástupcovi žalobcov vyjadrenie sťažovateľa k návrhu na zmenu žaloby z 31. októbra 2019 a 18. novembra 2019, vyjadrenie sťažovateľa vo veci samej z 18. marca 2021, odvolanie proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia. Okresný súd zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa návrh na zmenu žaloby zo 17. októbra 2019 a vyjadrenie žalobcov z 11. novembra 2019.
88. Dňa 15. júla 2021 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.
89. Dňa 28. júla 2021 bola okresnému súdu doručená žiadosť právnej zástupkyne žalobcov o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k dokumentácii zaslanej 12. júla 2021.
90. Dňa 6. augusta 2021 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu sťažovateľa proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia
91. Dňa 10. augusta 2021 okresný súd zaslal krajskému súdu vyjadrenie žalobcov k odvolaniu sťažovateľa proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia.
92. Dňa 16. augusta 2021 krajský súd uznesením potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia.
93. Dňa 17. augusta 2021 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.
94. Dňa 13. septembra 2021 sa spis vrátil okresnému súdu.
95. Dňa 17. septembra 2021 bolo uznesenie krajského súdu doručené Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru.
96. Dňa 30. septembra 2021 bolo uskutočnené predvolanie na pojednávanie na 13. september 2022.
97. Dňa 21. februára 2022 sa dostavil do informačného centra okresného súdu právny zástupca sťažovateľa na účely nahliadnutia do spisu.
98. Dňa 8. augusta 2022 zaslala právna zástupkyňa žalobcov okresnému súdu vyjadrenie.
99. Dňa 8. septembra 2022 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.

100. Dňa 13. septembra 2022 sa na okresnom súde konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 8. november 2022.
101. Dňa 2. novembra 2022 sa právna zástupkyňa žalobcov vyjadrila k znaleckému posudku, ktorý bol predložený právnym zástupcom sťažovateľa na pojednávaní 13. septembra 2022.
102. Dňa 4. novembra 2022 okresný súd upovedomil strany o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 8. november 2022 z technických dôvodov.
103. Dňa 6. decembra 2022 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na zrušenie neodkladného opatrenia.
104. Dňa 7. decembra 2022 sťažovateľ doplnil návrh na zrušenie neodkladného opatrenia.
105. Dňa 10. januára 2023 právna zástupkyňa žalobcov požiadala o nariadenie termínu pojednávania.
106. Dňa 12. januára 2023 Okresný súd Banská Bystrica požiadal okresný súd o informáciu o stave konania.
107. Dňa 8. februára 2023 právna zástupkyňa žalobcov zaslala okresnému súdu odpoveď Okresného súdu Banská Bystrica o stave exekučného konania o nútený výkon neodkladného opatrenia.
108. Dňa 17. februára 2023 okresný súd oznámil Okresnému súdu Banská Bystrica, že konanie o zriadenie vecného bremena nie je právoplatne skončené.
109. Dňa 27. februára 2023 okresný súd zaslal právnej zástupkyňi žalobcov návrh sťažovateľa na zrušenie neodkladného opatrenia na vyjadrenie a právnemu zástupcovi sťažovateľa zaslal vyjadrenie žalobcov.
110. Dňa 14. marca 2023 sa právna zástupkyňa žalobcov vyjadrila k návrhu sťažovateľa na zrušenie neodkladného opatrenia, ktoré bolo doplnené 17. marca 2023.
111. Dňa 17. marca 2023 okresný súd zaslal právnemu zástupcovi sťažovateľa vyjadrenie žalobcov zo 14. marca 2023.
112. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté súdne konanie v čase rozhodovania ústavného súdu po právoplatnosti uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020 trvalo viac ako 3 roky a 2 mesiace.
113. Ústavný súd po zhodnotení priebehu napadnutého konania konštatuje, že obdobie od okamihu vstupu sťažovateľa do napadnutého konania bolo poznačené nečinnosťou okresného súdu, keď vec bola na základe zmeny rozvrhu práce preradená do agendy iného konajúceho sudcu. V období od 23. októbra 2020 (právoplatnosť uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020) do 26. mája 2021 (okresný súd nariadil neodkladné opatrenie) došlo k zbytočným priesťahom.
114. Ústavný súd ďalej konštatuje, že k priesťahom čiastočne došlo aj v dôsledku nesústreďenej činnosti okresného súdu, v ktorej dôsledku o návrhu na zmenu žaloby zo 16. septembra 2019 nebolo doteraz rozhodnuté.

115. Ústavný súd konštatuje, že nečinnosť okresného súdu predstavuje nečinnosť v takom rozsahu, ktorý je nezlučiteľný s imperatívom v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

116. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu vo veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Nečinnosťou okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

117. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

118. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom (v súčasnosti mestským súdom), prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, keďže napadnuté súdne konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

119. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

120. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

121. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

122. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur, ktoré odôvodnil dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty.

123. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

124. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil jeho nečinnosť, resp. nesústredenú činnosť. Ústavný súd takto aj po zohľadnení celkovej dĺžky konania na okresnom súde po právoplatnosti uznesenia okresného súdu č. k. 43C/58/2008-2527 z 29. septembra 2020 (vo vzťahu k sťažovateľovi) a s prihliadnutím aj na čas potrebný na rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, následné

odvolacie konanie a procesné úkony súvisiace s podaným návrhom na zrušenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia s'ťažovateľovi v sume 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

125. Vzhľadom na priznanie finančného zadost'učinenia v už uvedenej sume oproti s'ťažovateľom navrhovanej sume 10 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

126. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 442,38 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

127. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). S'ťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej s'ťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2023 v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2023 v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 442,38 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

128. Ústavný súd nepriznal s'ťažovateľovi náhradu trov konania za repliku k vyjadreniu predsedníčky mestského súdu vzhľadom na skutočnosť, že tieto úkony právnej služby neobsahovali žiadne nové skutočnosti. Išlo v podstate len o zapakovanie tých istých skutočností, ktoré už vyplývali z ústavnej s'ťažnosti.

129. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2024

Libor Duľa
predseda senátu